

Sarajevo, 22.02.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
15.02.2021. - 19.02.2021.

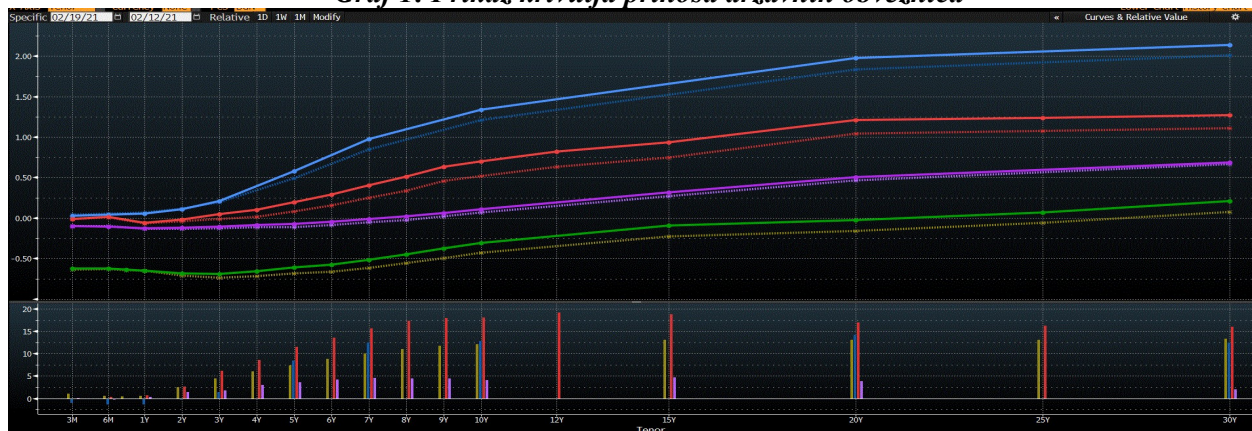
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	12.2.21	-	19.2.21	12.2.21	-	19.2.21	12.2.21	-	19.2.21	12.2.21	-	19.2.21
2 godine	-0,71	-	-0,68	↗	0,11	-	0,10	↘	-0,04	-	-0,01	↗
5 godina	-0,68	-	-0,61	↗	0,49	-	0,58	↗	0,08	-	0,20	↗
10 godina	-0,43	-	-0,31	↗	1,21	-	1,34	↗	0,52	-	0,70	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	12.2.21	-	19.2.21
3 mjeseca	-0,601	-	-0,594
6 mjeseci	-0,631	-	-0,626
1 godina	-0,628	-	-0,631

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 19.02.2021. godine (pune linije) i 12.02.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su zabilježili priličan rast tijekom prošlog tjedna. Najveći rast zabilježen je kod obveznica dužeg roka dospelja. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 3 i 12 baznih bodova, pri čemu je prinos na desetogodišnje obveznica povećan na -0,305%, što je najveća razina zabilježena od lipnja prošle godine. U istom razdoblju prinosi italijanskih obveznica su povećani za 8 do 15 baznih bodova, a prinosi španjolskih obveznica između 5 i 20 baznih bodova. Na rast prinosa u eurozoni najveći utjecaj je imao optimizam na tržištu SAD, gdje je također zabilježen priličan rast prinosa, a koji je uslijedio zbog rasta očekivanja postpandemijskog oporavka. Nova vlada Italije premijera Draghija je prošlog tjedna dobila podršku gornjeg i donjeg doma Parlamenta. Draghi je obećao da će njegova vlada uvesti opsežne reforme s ciljem oživljavanja ekonomije te je istaknuo da će njegova administracija uložiti maksimalne napore u borbi protiv Covid-19, dok će za buduće generacije nastojati da ostave snažniju i „zeleniju“ naciju. Pored toga, dodao je da će ubrzati proces cijepljenja u zemlji te je predstavio planove investiranja 210 milijardi EUR novca EU koji je namijenjen za oporavak, kao i planove za strukturne reforme pravnog sustava i javne administracije u Italiji.

Ministri financija eurozone su početkom prošlog tjedna počeli s inicijalnim razgovorima o tome kada i na koji način očekuju da će unapređenje ekonomskih aktivnosti i postupno ukidanje restrikcija uvedenih zbog pandemije utjecati na sumu poticaja koju vlade sada upumpavaju u ekonomiju te kako će se to dalje nastaviti. Jedan od zvaničnika je istaknuo da je u ovom slučaju pitanje kako najbolje kombinirati kratkoročnu podršku s kredibilnom srednjoročnom fiskalnom strategijom. Španjolski ministar ekonomije Calvino je izjavio da Španjolska planira da u ožujku odobri novi paket pomoći s ciljem da pomogne kompanijama koje su pogođene pandemijom. Ovaj paket pomoći bi imao formu izravnoga financiranja kompanija koje se smatraju održivim, ali koje se bore s financijskim problemima zbog negativnih učinaka pandemije.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da je najveći prioritet u 2021. godini, koja je „godina oporavka“, kampanja cijepljenja. Kao drugi najvažniji prioritet navela je implementiranje fonda oporavka EU. Član IV ECB Schnabel smatra da je potrebno izraziti spremnost za održavanje stalne prisutnosti na tržištu s ciljem da se osiguraju povoljni uvjeti financiranja te da se nastavi sa stalnim prilagođavanjem svih instrumenata koji su raspoloživi, uključujući i kamatnu stopu na depozite banaka kod ECB (eng. deposit facility). Kako eurozona počinje da izlazi iz recesije, koja je uzrokovana pandemijom, ECB se suočava s teškim izazovom balansiranja između osiguranja jednostavnoga financiranja zaduženih članica i negubljenja podrške članica kreditora. Pojedinačne vlade su, ohrabrene ultraniskim kamatnim stopama, znatno povećale nova zaduženja kako bi ublažile posljedice pandemije, a što je utjecalo na rast ukupnog javnog duga ove regije na 102% GDP-a. Uzimajući u obzir očekivanja da će oporavak eurozone zaostajati za oporavkom u SAD ili oporavkom u Aziji, ove članice neće uspjeti da u skorije vrijeme smanje dug ili vide pad visokoga duga uzrokovan rastućim cijenama. Ipak, predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je bio jasan da očekuje da se monetarna politika vrati u „normalu“ onda kada dođe do rasta inflacije.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	PROSINAC	-0,2%	-0,8%	-0,6%
2.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	PROSINAC	25,0	27,5	24,9
3.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	PROSINAC	-	36,7	25,1
4.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	-	0,3%	1,0%
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	VELJAČA	48,0	48,1	47,8
6.	Output građevinskog sektora (G/G) – EZ	PROSINAC	-	-2,3%	-0,6%
7.	GDP – EZ (tromjesečno) 2. prelim. podatak	IV tromjesečje	-0,7%	-0,6%	12,4%
8.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	0,2%	-0,1%	7,8%
9.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	VELJAČA	-15,0	-14,8	-15,5
10.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	PROSINAC	-	2.569,3	2.587,0
11.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	SIJEČANJ	0,8%	0,8%	0,0%
12.	Stopa inflacije – Italija (final.)	SIJEČANJ	0,5%	0,7%	-0,3%
13.	Stopa inflacije – Finska	SIJEČANJ	-	0,9%	0,2%
14.	Stopa inflacije – Grčka	SIJEČANJ	-	-2,4%	-2,4%
15.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	SIJEČANJ	-	3,6%	3,9%
16.	ILO stopa nezapos. – Francuska (tromjesečno)	IV tromjesečje	9,1%	8,0%	9,1%

SAD

Optimizam vezano za postpandemijski oporavak utjecao je na rast prinosa, jačanje USD i pad cijene zlata. Predsjednik Feda iz St. Luisa Bullard je istaknuo da su financijski uvjeti u SAD trenutačno „generalno dobri“, uz potencijal da ekonomski rast nadmaši rast Kine te je dodao da je i inflacija trenutačno odgovarajuća, ali će vjerojatno rasti krajem godine, što Fed ima u vidu. Predsjednica Feda iz San Franciska Daly je izjavila da su smanjeni rizici da bi inflacija mogla izmaći kontroli te istaknula da su, ipak, jači silazni pritisci na inflaciju. Iako zvaničnici Feda umanjuju rizike inflacije, pojedini investitori smatraju da ultraekspanzivna monetarna politika može potaći prigušenu inflaciju. Pojedini investitori smatraju da Dalyini komentari predstavljaju pokazatelj da članovi FOMC-a ne razmišljaju o redukciji ekonomske podrške uvedene zbog pandemije.

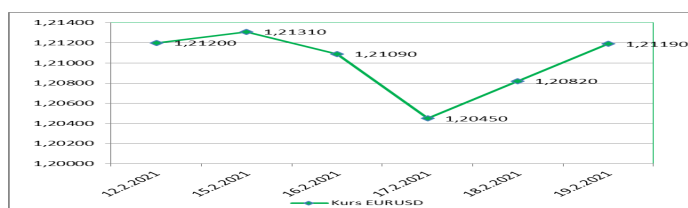
Tijekom protekloga tjedna objavljen je zapisnik s posljednje sjednice FOMC-a, koji je pokazao da članovi ovog tijela očekuju poboljšanje ekonomskih izgleda u srednjem roku, uglavnom zbog učinkovitosti programa cijepljenja i povećane fiskalne podrške. U zapisniku je navedeno da će se program kvantitativnih olakšica nastaviti provoditi sadašnjim tempom sve dok se ne dostigne značajan progres u ciljevima zaposlenosti i inflacije, za što pojedini članovi ovog tijela smatraju da će trebati neko vrijeme. Pojedini članovi očekuju da će inflacija na proljeće biti nešto iznad 2%, ali na kratko, dok mnogi članovi naglašavaju potrebu diferenciranja između čimbenika koji imaju jednokratni utjecaj i osnovnog trenda. Polugodišnje izvješće Fed-a o monetarnoj politici, objavljeno u petak, daje osvrt na povećane rizike koji su povezani s financijskom polugom, procjenom aktive i neuspjehom biznisa te na ekonomiju kojoj bi normalna monetarna pravila propisivala „duboko negativne“ kamatne stope, pojačavajući silazne pritiske na USD.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	12. veljače	-	-5,1%	-4,1%
2.	Maloprodaja (M/M)	SIJEČANJ	1,1%	5,3%	-1,0%
3.	Industrijska proizvodnja (M/M)	SIJEČANJ	0,4%	0,9%	1,3%
4.	Broj započelih kuća (M/M)	SIJEČANJ	0,5%	-6,0%	8,2%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. veljače	773.000	861.000	848.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	6. veljače	4.425.000	4.494.000	4.558.000
7.	PMI prerađivački sektor P	VELJAČA	58,8	58,5	59,2
8.	PMI uslužni sektor P	VELJAČA	58,0	58,9	53,8
9.	Prodaja izgrađenih kuća (M/M)	SIJEČANJ	-2,4%	0,6%	0,9%

USD je aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD zabilježio blagi pad s razine od 1,2120 na razinu od 1,2119.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna



VELIKA BRITANIJA

Prema istraživanju provedenom prošloga mjeseca, nova trgovinska ograničenja koja su se pojavila nakon Brexita povećala su troškove sirovina za male proizvođače u Velikoj Britaniji, i to za oko 2/3. U istraživanju je sudjelovalo skoro 300 kompanija, a istraživanje je provela konzultantska firma South West Manufacturing Advisory Service (SWMAS) u sklopu Programa za rast proizvodnje, što je inicijativa koju financiraju vlada i EU s ciljem pružanja podrške malim poduzećima.

Iz Instituta za fiskalne studije (IFS) je priopćeno da bi ministar financija UK Sunak morao povećati poreze 60 milijardi GBP godišnje kako bi se financirali troškovi pandemije COVID19 koja je snažno pogodila javne financije, ali je rano da ova mjera bude predstavljena u proračunu 3. ožujka ove godine. Pored toga, Sunak će Veliku Britaniju usmjeriti ka kursu povećanja poreza na dobit, s ciljem da se financira povećana potrošnja šeme podrške do koje je došlo pod utjecajem širenja pandemije. Sunak će u svom obraćanju, koje je planirano za 3. ožujka, objaviti da povećava stopu poreza na dobit sa 19% te se očekuje da će otvoriti put ka povećanju ove stope na 23%, do narednih općih izbora. Direktor IFS Johnson je istaknuo da je rast poreza u budućnosti vrlo vjerojatan, ali sada ne i neizbježan. Sunak je u ovoj fiskalnoj godini odobrio dodatnu potrošnju i smanjenje poreza u vrijednosti od 280 milijardi GBP, čime je Velika Britanija usmjerena na kurs deficita u vrijednosti 400 milijardi GBP, što je najveći deficit od razdoblja između dva svjetska rata.

Član MPC BoE Saunders, koji je u prosincu izjavio da vidi prostor za smanjenje referentne kamatne stope blago ispod nule, iznio je stav da snažan tromjesečni rast GDP, koji je i dalje značajno ispod razina zabilježenih pred pandemiju, i uz relativno visoku nezaposlenost, ne predstavlja ekonomski bum. Prema njegovom mišljenju, negativne kamatne stope mogu ubrzo postati najbolja mjera BoE, dok je povećao

neizvjesnosti oko nezaposlenosti smatrajući da će trebati više vremena da se nezaposlenost vrati na razine prije pandemije.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	VELJAČA	-	3,0%	3,3%
2.	Inflacija (G/G)	SIJEČANJ	0,6%	0,7%	0,6%
3.	Gfk povjerenje potrošača	VELJAČA	-26	-23	-28
4.	Maloprodaja (G/G)	SIJEČANJ	-0,8%	-5,9%	3,1%
5.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	SIJEČANJ	22,0	8,0	26,1
6.	PMI prerađivački sektor P	VELJAČA	53,1	54,9	54,1
7.	PMI uslužni sektor P	VELJAČA	42,0	49,7	39,5

Tijekom protekloga tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,87498 na razinu od 0,86498, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,3849 na razinu od 1,4016.

JAPAN

Japanska ekonomija se u IV tromjesečju razvijala brže nego što se očekivalo te je nastavila da se oporavlja od najgore poslijeratne recesije i to sve zahvaljujući rastu inozemne tražnje koji je potakao izvoz i kapitalnu potrošnju. Ipak, oporavak je oštro usporio od trećeg tromjesečja, dok su nove mjere koje su uvedene zbog pandemije umanjile izgleda oporavka ekonomije, naglašavajući izazove s kojim se suočavaju kreatori monetarne politike kako bi spriječili širenje pandemije, posebno u pogođenom potrošačkom sektoru.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ ne planira da „trajno smanji“ kupovine ETF-ova kojima se trguje na tržištu, signalizirajući da u predstojećem razdoblju neće doći do radikalnih promjena u politici BoJ. Također je dodao da je nedavni skok cijena dionica odraz optimizma koji vlada na tržištu, nastalog zbog globalnih ekonomskih uvjeta, čime odbacuje stavove da njegovo vođenje ultrastimulativne politike potiče nagli rast cijena imovine. Zvaničnik Vlade Japana Harada, ekspert za funkcioniranje tržišta, je izjavio da BoJ ima prostora da bude kreativnija u kupovini ETF-ova kako bi izbjegla tržišne poremećaje koji su uzrokovani programom kvantitativnih olakšica. BoJ kupuje ETF-ove već deset godina kao dio napora za poticanje ekonomskog rasta i kako bi ekonomiju izvukla iz deflacije.

Anketa koju je proveo Reuters je pokazala da skoro 3/4 firmi u Japanu ne planiraju da ponude osnovna povećanja plaća u ovoj godini, dok 2/3 firmi ističe da će zadržati plaću na istoj razini, ili će je smanjiti jer je pandemija Covid19 jako pogodila njihove prihode.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) P	IV tromjesečje	2,4%	3,0%	5,3%
2.	Osobna potrošnja (Q/Q) P	IV tromjesečje	2,0%	2,2%	5,1%
3.	Potrošnja kompanija (Q/Q) P	IV tromjesečje	2,4%	4,5%	-2,4%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	PROSINAC	-3,2%	-2,6%	-3,9%
5.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	PROSINAC	-0,6%	-0,4%	-0,6%
6.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	SIJEČANJ	-625,0	-323,9	749,6
7.	Izvoz (G/G)	SIJEČANJ	6,8%	6,4%	2,0%
8.	Uvoz (G/G)	SIJEČANJ	-5,5%	-9,5%	-11,6%
9.	Osnovne strojne porudžbine (G/G)	PROSINAC	-3,0%	11,8%	-11,3%
10.	Poružbine strojnih alata (G/G) F	SIJEČANJ	9,7%	9,7%	9,9%
11.	Stopa inflacije (G/G)	SIJEČANJ	-0,7%	-0,6%	-1,2%
12.	PMI kompozitni indeks (P)	VELJAČA	-	47,6	47,1

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 127,16 na razinu od 127,79. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine 104,94, na razinu od 105,45.

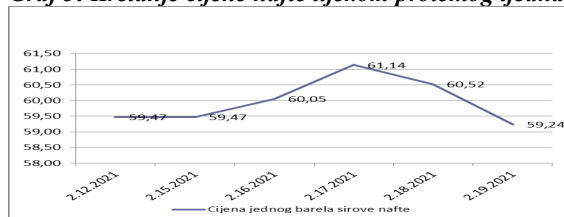
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,47 USD (49,07 EUR).

Cijena nafte je do sredine tjedna imala tendenciju rasta te se održavala na najvećoj razini u posljednjih 13 mjeseci pod utjecajem pojačanoga cijepjenja koje je potaklo tražnju, dok proizvođači i dalje obuzdavaju ponudu. Rezerve nafte Irana su pod rizikom da postanu obezvrijeđena imovina ukoliko administracija SAD ne ublaži sankcije koje su značajno umanjile kapacitete i ponudu nafte ove zemlje, koja sada gubi trku s drugim rivalima na tržištu kako se ubrzava prelazak na energiju s manjom emisijom štetnog ugljikovog monoksida. Također, na održavanje cijene nafte utjecaj je imao hladni val u SAD koji je zatvorio najveće bušotine nafte u Teksasu. Isto tako, pojačani optimizam na financijskim tržištima utjecao je na rast cijene nafte. Od sredine tjedna investitori su počeli s procjenama učinaka snažne zimske oluje koja je pogodila Teksas, što je utjecalo na blagi pad cijene nafte. Krajem tjedna cijena nafte je nastavila da se smanjuje, nakon što su se pojavile vijesti da kompanije, koje proizvode naftu u Teksasu, počinju pripreme za ponovni početak proizvodnje. IEA, IEF i OPEC su organizirale simpozij o utjecaju pandemije Covid19 na globalno energetske tržište te su dana i očekivanja za ovaj sektor. Istaknuto je da je tijekom 2020. godine došlo do kontrakcije u dijelu tražnje za naftom za 9-10 milijuna barela dnevno, ali se očekuje rast u ovoj godini za 5-6 milijuna barela.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,24 USD (48,88 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je smanjena za 0,39%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.824,23 USD (1.505,14 EUR).

Tijekom protekloga tjedna cijena zlata je imala tendenciju pada. Početkom tjedna cijena je smanjena pod utjecajem rasta optimizma zbog cijepjenja, a što je ublažilo tražnju za aktivama koje se tradicionalno promatraju kao zaštita od rizika. Narednog dana cijena zlata je nastavila da bilježi pad, čime se ovaj plemeniti metal našao na kursu da zabilježi najduži uzastopni pad cijene u posljednjih godinu dana. Cijena zlata je smanjena pod utjecajem snažnog rasta prinosa na državne obveznice SAD, što je rezultat rastućega optimizma vezano za oporavak ekonomije nakon pandemije. Napredak vezan za primjenu cjepiva protiv Covid19 je usporio širenje infekcija, što je pojačalo optimizam što se tiče globalnog rasta te potaklo rast prinosa i smanjilo tražnju za zlatom. Dodatni utjecaj na pad cijene zlata dala je aprecijacija USD i znakovi oporavka ekonomije, koji su ublažili tražnju za sigurnom aktivom. U četvrtak je cijena zlata zabilježila blagi rast koji se nastavio i u petak. Početkom ove godine zlato ima tendenciju pada te je do sada izgubilo oko 6% vrijednosti i ima najlošije performanse unutar Bloomberg Commodity Index. Značajan utjecaj na cijenu zlata imaju promjene u kretanju USD te rast prinosa državnih obveznica SAD, kao i ekonomski pokazatelji koji sugeriraju oporavak nakon pandemije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.784,25 USD (1.472,27 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je zabilježila pad za 2,19 %.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

